

Exam. Code : 214903

Subject Code : 5049

M.A. Music (Vocal) 3rd Semester

SCIENTIFIC STUDY OF INDIAN MUSIC

Paper—IX

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Candidates are to attempt **FIVE** questions, **ONE** from each Unit. **Fifth** question may be attempted from any Unit. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Why do you know about harmony and melody ? Explain in detail.
2. Define the following :
 - (a) Importance of Tihai
 - (b) Sangatkhari.

UNIT-II

3. What is the role of mood and expression in performance of an artist ? Explain in detail.
4. Describe briefly the role of laya in different Gayan Shailies.

UNIT-III

5. What do you know about Voice culture ? Explain its importance in Music.
6. What is the role of mathematics in music ? Explain in detail.

UNIT-IV

7. How can the listening of music be useful for a music student ? Explain in detail.
8. What is the relationship of music with allied sciences ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਤੁਸੀਂ ਮੈਲੋਡੀ ਅਤੇ ਹਾਰਮਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
(ੳ) ਤਿਹਾਈ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।
(ਅ) ਸੰਗਤਕਾਰੀ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਵ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਅ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਕੰਠ-ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੰਠ-ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਾਲ ਦੱਸੋ।
6. ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਸੰਗੀਤ ਸੁਨਣਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਅਲਾਈਡ ਸਾਇੰਸ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ?

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪਰੀਖਾਰਥੀ ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਪਾੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ। ਪਾੱਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਖੀ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਂਕ ਹੈਂ।

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਆਪ ਮੈਲੋਡੀ ਔਰ ਹਾਰਮਨੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਕਯਾ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ? ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਬਤਾਏਂ।
2. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ :—
 - (ਕ) ਤਿਹਾੜੈ ਕਾ ਕਯਾ ਸਹਤਵ
 - (ਖ) ਸੰਗਤਕਾਰੀ।

यूनिट—II

3. एक कलाकार के प्रदर्शन में मनोदशा और भाव अभिव्यक्ति का क्या महत्व है ? विस्तार से व्याख्या करें।
4. विभिन्न गायन शैलियों में लय की भूमिका क्या है ? विस्तार से व्याख्या करें।

यूनिट—III

5. कंठ संस्कार के विषय में क्या जानते हैं ? संगीत में कंठ संस्कार के महत्व को विस्तार से बताएं।
6. संगीत में गणित की क्या भूमिका है ? विस्तार से बताएं।

यूनिट—IV

7. संगीत सुनना संगीत के छात्रों के लिए कैसे उपयोगी हो सकता है ? विस्तार से व्याख्या करें।
8. समवर्ती विज्ञान के साथ संगीत का क्या संबंध है ?